

Remiss
2018-04-16
DNR: MIUN 2018/308

Regeringskansliet
Avdelning för offentlig förvaltning, Enheten för digital förvaltning
103 33 Stockholm

fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.df.remisser@regeringskansliet.se

Remissyttrande om reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)

Ert dnr Fi2018/00106/DF

Mittuniversitetet har anmodats att yttra sig över rubricerad utredning och avger följande yttrande. Yttrandet som följer fokuserar i huvudsak på kapitel 4, En omstart för den offentliga förvaltningens digitalisering, kapitel 5, Effektiv styrning av en samverkande förvaltning, kapitel 7, Mål för den offentliga förvaltningens digitaliseringsarbete och kapitel 8, En övergripande plan – ett ramverk – för förvaltningsgemensamma digitala funktioner. Utgångspunkten är att Mittuniversitetet har två perspektiv på remissen, ett som innebär en analys av remissen utifrån att Mittuniversitetet bedriver multivetenskaplig digitaliseringsforskning och ytterligare ett som innebär en analys av remissens betydelse för Mittuniversitetet som myndighet inom universitets- och högskolesektorn (med särskilt fokus på utbildnings- och forskningsverksamhet). Det innebär att Mittuniversitetet i vissa fall avstår från att kommentera delar i remissen och avgränsar remissyttrandet till ovannämnda delar (kap. 5, 7 och 8).

Bredare kunskapsutveckling

Den generella och kanske allvarligaste reflektionen är att remissen uttrycker en passiv och underordnad ställning till teknikutvecklingen som får konsekvenser för övergripande kunskaps- och professionsutveckling (såväl i strategier och resursallokering). I avsnitt 22 (s. 433-434) uttrycks att samhällets stora utmaning kommer att vara att "förhålla sig till tekniken". Här finns det all anledning att göra ett omtag och istället välja en mer proaktiv utgångspunkt som vilar på uppfattningen att det är möjligt att (genom resurser och inställning) såväl analysera maktordningar där tekniken görs och skapa förutsättningar för fler kompetenser att delta i de rum där tekniken görs. Att, så som det uttrycks på s 433 "utvecklingen styrs (...) i hög grad av multinationella aktörer på en global marknad" är insiktsfullt men det bör följas av en ambition att Sverige som kunskapsnation har förmåga, möjlighet och ansvar att skapa förutsättningar att analysera och delta i utvecklingen. Ett område där detta exemplifieras i remissen är säkerhets- och identitetsfrågor där remissen saknar en tydlig önskan om kunskapsutveckling kring information och data som 'vara' ur fler perspektiv, såsom till exempel produktion, konsumtion, ägande och global hållbarhet.

Riskmedvetenhet

Mittuniversitetet ser positivt på att föreliggande remiss tydligare lyfter olika former av risker i samband med digitalisering (från privat informationshanteringskompetens till myndigheternas säkerhetsarbete) men även här är det önskvärt att det förbinds med kunskapsutveckling inom andra områden än just informationssäkerhet. Generell riskforskning (upplevelser av risk och strategier för riskhantering) och generell arkiv- och informationskunskap (värdering, gallring och ansvarsutkrävande) är i sammanhanget ett exempel på outnyttjad kunskap som ofta faller bort när fokus blir på teknikrelaterad kunskap.

Den nya myndighetens uppdrag

Mittuniversitetet välkomnar initiativet att skapa en myndighet för digitalisering och i samband med det betonar behovet av analyser och breda beredningar och väljer att tolka det som ett steg i den önskade riktningen ovan med fokus på bred kunskapsutveckling. Mittuniversitetets tolkning är att den nya myndigheten kommer att ha ett ansvar för att säkerställa att regeringens beslut kring digitalisering i framtiden i större utsträckning kommer att vila på en bredare kunskapsbas. Den kunskapsutvecklingen pågår redan vid Sveriges universitet och högskolor och Mittuniversitetet har en tydlig förhoppning att samverkan mellan den nya myndigheten och sektorn nationellt skall stärkas.

Framtidens styrningslogiker

Ett av remissens centrala områden är effektiv styrning, vilket på många sätt innebär en önskad tydlighet. Här välkomnar Mittuniversitetet att remissen uttrycker en tydligare inställning när det gäller de delmängder av digitalisering som stödjer och skapar förutsättningar för decentralisering, delning, samskapande och öppenhet. Arbetsätt som utmanar och förflyttar styrningsmekanismer. Om Sveriges fortsatta digitaliseringsarbete skall präglas av ett aktivt och framåtsyftande förhållningssätt är detta viktiga delmängder, grundläggande är dock att i det sammanhanget också betona maktperspektiv i relation till delaktighet och samskapande vilket inte återfinns i remissen.

Centrum och periferi

Slutligen, ser Mittuniversitetet positivt på de avsnitt i remissen som nämner digitalisering i samband med lokal närvaro (såsom 4.2 gällande statliga lokalkontor). Inom forskningen problematiseras ofta centrum och periferi i relation till digitalisering där det går att beskriva läget såsom att diskursen uttrycker en större närvaro men praktiken oftast innebär det motsatta när det gäller offentliga verksamheter. Det är därför positivt att remissen betonar att tillgängligheten inte skall upplevas försämrats med digitalisering.

Sammantaget välkomnar Mittuniversitetet de delar av remissen som betonar öppenhet och samverkan och ser stora möjligheter för universitets- och högskolesektorn att bidra kring bredare kunskapsutveckling men önskar samtidigt en mer proaktiv och reflekterande inställning till teknikutveckling som vilar på en bredare kunskapsutveckling inom digitalisering.

Föredragande och beslut

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Anders Fällström efter föredragning av Katarina L Gidlund.

Anders Fällström
Rektor